

KPSS COĞRAFYA · ÜNİTE 4 / 8 · TÜRKİYE'NİN BEŞERİ ÖZELLİKLERİ

Türkiye'de Nüfus ve Yerleşme: KPSS Hap Bilgi

Bu ünite

31 çıkmış soru (2014-2024)

bu bloktan yılda ~3 soru

31 ÖSYM tuzağı

Nüfus ve yerleşme KPSS coğrafyasının beşerî bloğu: ÖSYM her sınavda buradan **2-3 soru** soruyor, 2014-2024 arasında toplam **31 soru**.

Soruların 10'u **nüfusun gelişimi ve politikalardan** (1965 kanunu, artış hızı, ortanca yaş), 10'u **kır ve kent yerleşmelerinden** (yayla, geçici yerleşme, kentlerin doğuşu), 8'i göç ve kentleşmeden. ÖSYM'nin sorduğu her bilginin yanında sorulduğu yıl yazıyor.

1 ÖSYM bu ünitelerden ne sordu?

31 sorunun 10'u tek konudan geldi: Nüfusun gelişimi ve nüfus politikaları.

Nüfusun gelişimi ve nüfus politikaları ■■■■■■■■■■ 10 soru

2015 1927-2014 nüfus gelişiminin özellikleri 2016 1960'tan bugüne nüfus artışı

2018 557 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu dönemi

2019 Artış hızının binde 28'den 13'e inmesi 2020 1940-1945'te artış hızının en düşük olması

2021 1927'den beri sürekli artışın nedenleri 2022 (iptal) 1985 sonrası artış hızının düşmesi

2022 1965 kanununun hedefi olmayan 2023 Nüfus yoğunluğunun 18'den 111'e çıkması

2023 Ortanca yaşın 21'den 33,5'e çıkması

Kır ve kent yerleşmeleri ■■■■■■■■■■ 10 soru

2015 Geçici kır yerleşmesi olmayan 2017 Yaylacılığın az geliştiği yöre

2017 Demir-çelikte büyüyen kent 2018 Sayfiye yaylalarının çok olduğu yöre

2020 Karadeniz'de dağınık yerleşmenin nedenleri

2021 Dağınık dokulu kır yerleşmesinin nedenleri 2022 (iptal) Yayla göçünün az olduğu il

2022 (iptal) Ulaşım güzergâhıyla gelişmeyen kent 2022 Madencilikle kente dönüşen yerleşme

2024 Volkanik taşla yapılan geleneksel mesken

Göç ve kentleşme ■■■■■■ 8 soru

- 2014 İç göçlerin yönü 2016 1950 sonrası kentleşmede az etkili olan
2016 Kentsel dönüşümün zorunlu hâle gelmesi 2018 Kırdan kente göçte etkili olmayan
2019 Göç alan kentlerin sorunu olmayan 2020 Haritada göç veren alanlar
2021 Kırdan kente göçün sonuçları 2022 İstanbul'un en çok göç almasının nedeni

Nüfusun dağılışı ■■■ 3 soru

- 2014 Dağlık ama seyrek nüfuslu olmayan yöre 2017 Nüfus özellikleriyle ilgili doğru ifade
2024 Nüfusun coğrafi dağılışı: doğru ifadeler

Yıllar 2014-2024 KPSS Genel Kültür testlerinden; "2022 (iptal)" ÖSYM'nin iptal edip yenilediği 2022 oturumu.

Soruların metni ÖSYM'nin telifinde olduğu için burada yok; sorulan bilgi notlarda **KPSS 2019** gibi bir damgayla, sorulduğu yıla işaretli.

② Nüfusun Gelişimi ve Nüfus Politikaları

Kilit tarihler

- 1927** • İlk nüfus sayımı: **13,6 milyon**; km^2 'ye **18** kişi. **KPSS 2023**
- 1935** • Ortanca yaş **21**: çok genç bir nüfus. **KPSS 2023**
- 1940-1945** • Artış hızının **en düşük** olduğu dönem: II. Dünya Savaşı **seferberliği**, erkekler askerde. **KPSS 2020**
- 1950 sonrası** • Tarımda makineleşme ve kara yolları: **kırdan kente göç** hızlandı. **KPSS 2016**
- 1960** • Yıllık artış hızı **binde 28**, en yüksek dönemler. **KPSS 2019**
- 1965** • **557 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu**: "istediği sayıda, istediği zaman çocuk". **KPSS 2018**
- 1985 sonrası** • Artış hızı belirgin biçimde düştü: **eğitim düzeyi** yükseldi. **KPSS 2022 (iptal)**
- 2014** • Artış hızı **binde 13**. **KPSS 2019**
- 2022** • km^2 'ye **111** kişi; ortalanca yaş **33,5**. **KPSS 2023**

Nüfus politikaları dönem dönem

- ① 1923-1965: savaşlarda azalan nüfusu artırmak; çok çocuk desteklendi.
- ↓
- ② **1965-1980**: 557 sayılı kanunla **planlı nüfus**: artışı desteklemekten vazgeçildi, "istediği sayıda, istediği zaman çocuk" anlayışı geldi. **KPSS 2018**
- ↓
- ③ 1980 sonrası: artış hızını düşürmek; aile planlaması yaygınlaştı.
- ↓
- ④ 2000'ler: doğurganlık düştü, nüfus yaşılanıyor; artış yeniden destekleniyor.

1965 kanununun hedefleri

- Kontrollü ve planlı nüfus artışı, **bebek ve çocuk ölümlerini önlemek**, **anne ve çocuk sağlığı**, nüfus ile ekonomik kalkınma arasında **denge**. **KPSS 2022**
- **Kırsalda nüfus artışını desteklemek** hedeflerden biri değildi. **KPSS 2022**

ÖSYM'nin sorduğu sebep-sonuçlar

- **1927'den beri sürekli artış: doğurganlığın yüksek olması ve genç nüfusun fazlalığı**. Eğitime yatırım ve şehirli nüfusun artması bu sürekliliği açıklamaz. **KPSS 2021**
- Artış hızı binde 28'den binde 13'e indi: buradan sadece **doğum oranlarının azaldığı** çıkar. Toplam nüfus azalmadı, sadece daha yavaş artıyor; cinsiyet oranı hakkında bilgi yok. **KPSS 2019**
- 1985 sonrası düşüşün temel nedeni **eğitim düzeyinin yükselmesi**; bebek ölümlerinin azalması nüfusu artırır, düşürmez. **KPSS 2022 (iptal)**
- Yoğunluk 18'den 111'e: ülkenin **toplam nüfusu** arttı. Bunu yapanlar **dönemler arası nüfus artışları** ve **yurt dışından gelen göçler**; iller arası göç ve şehirleşme toplamı değiştirmez. **KPSS 2023**
- Ortanca yaşın 21'den 33,5'e çıkması doğrudan **nüfusun yaşlanması**; eğitim ve evlilik yaşının yükselmesi dolaylı etki. **KPSS 2023**

1927'den bugüne: ne değişti?

ARTTI

Yükselenler

- Toplam nüfus (her sayımda)
- Aritmetik yoğunluk
- Şehirli nüfus ve oranı
- Ortalama yaşam süresi
- Ortanca yaş

AZALDI

Düşenler

- Kırsal nüfus oranı
- Artış hızı (1960'lardan beri)
- Doğum oranı
- Bebek ölüm oranı

↳ Tuzak cümleler: "artış hızı yükseliyor" ve "artış hızı yıllar arasında aynı kaldı" ikisi de yanlış; hız döneme ve bölgeye göre değişti. **KPSS 2015**

Kırda ve kentte artış nasıl oldu?

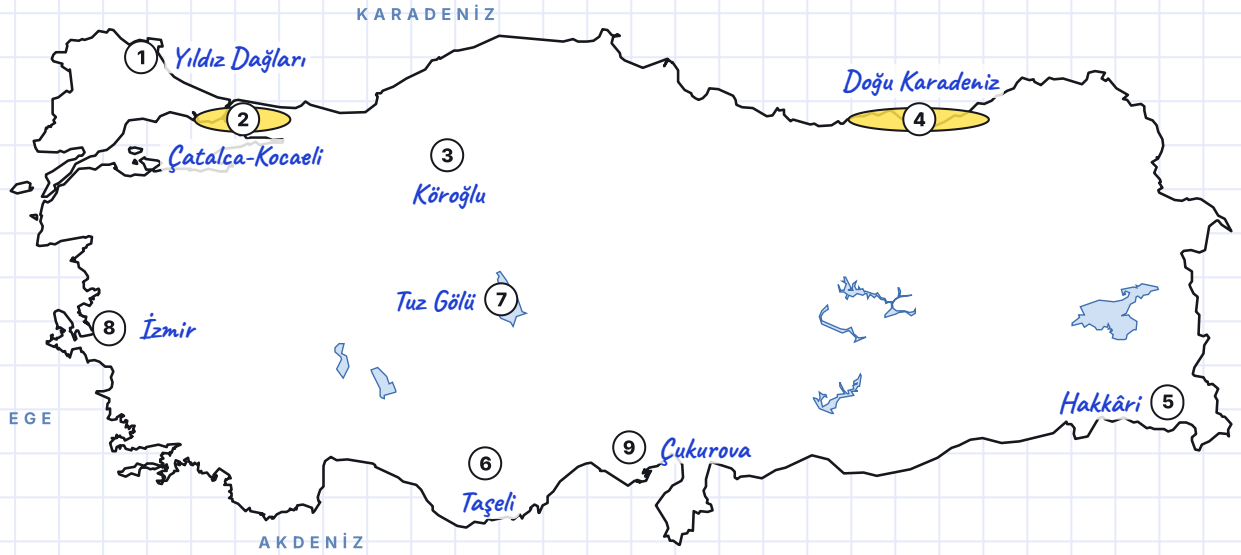
- 1960'tan bugüne toplam nüfus her sayımda arttı; artış hızı bölgelere göre farklı. Kırda artış **doğal artışla**, büyük kentlerde **göçle** oldu. **KPSS 2016**
- 1927-2014: kırsal nüfus oranı azaldı, yaşam süresi uzadı, yoğunluk ve şehirli nüfus arttı. **KPSS 2015**

⚠ ÖSYM tuzağı

1940-1945'te artış hızının en düşük olmasının nedeni **seferberlik** (II. Dünya Savaşı); ekonomik sorunlar, yurt dışına göç ya da nüfus politikaları değil. **KPSS 2020**

3) Nüfusun Dağılışı

Seyrek ve yoğun nüfuslu yöreler



① Yıldız (Istranca) Dağları dağlık, ormanlık: seyrek **KPSS 2014**

② Çatalca-Kocaeli sanayi, ticaret, ulaşım: çok yoğun **KPSS 2017**

③ Köroğlu Dağları dağlık: seyrek **KPSS 2014**

④ Doğu Karadeniz kıyısı dağlık ama kıyı şeridi kalabalık: genellemeye uymaz **KPSS 2014**

⑤ Hakkâri çok dağlık: seyrek **KPSS 2014**

⑥ Taşeli Platosu (Orta Toroslar) karstik, engebeli: seyrek **KPSS 2017**

⑦ Tuz Gölü çevresi kurak ve tuzlu: seyrek

⑧ İzmir yoğun

⑨ Çukurova verimli ova, sanayi: yoğun

Dağılışın kuralları

- Nüfus **dengesiz** dağılmış: **batı yarısı** doğu yarısından, **kıyılar** iç kesimlerden yoğun. **KPSS 2024**

- Yükseldikçe yoğunluk **azalır**, artmaz: iklim sertleşir, ulaşım zorlaşır. **KPSS 2024**

- Karadeniz'e kıyısı olan illerde nüfus **kıyı kuşağında** toplanmış; nüfusun çoğu 1980'lerden beri **kentlerde** yaşıyor. **KPSS 2017**

- Dağlık ve engebeli yerler genelde seyrek: Yıldız, Köroğlu, Hakkâri, Orta Toroslar. **Doğu Karadeniz** dağlık olduğu hâlde kıyı şeridi kalabalık. **KPSS 2014**

⚠ ÖSYM tuzağı

"Dağlık alanlar seyrek nüfusludur" genellemesine uymayan **Doğu Karadeniz**: dağlar kıyıya yakın ama dar kıyı şeridi çok kalabalık. **KPSS 2014**

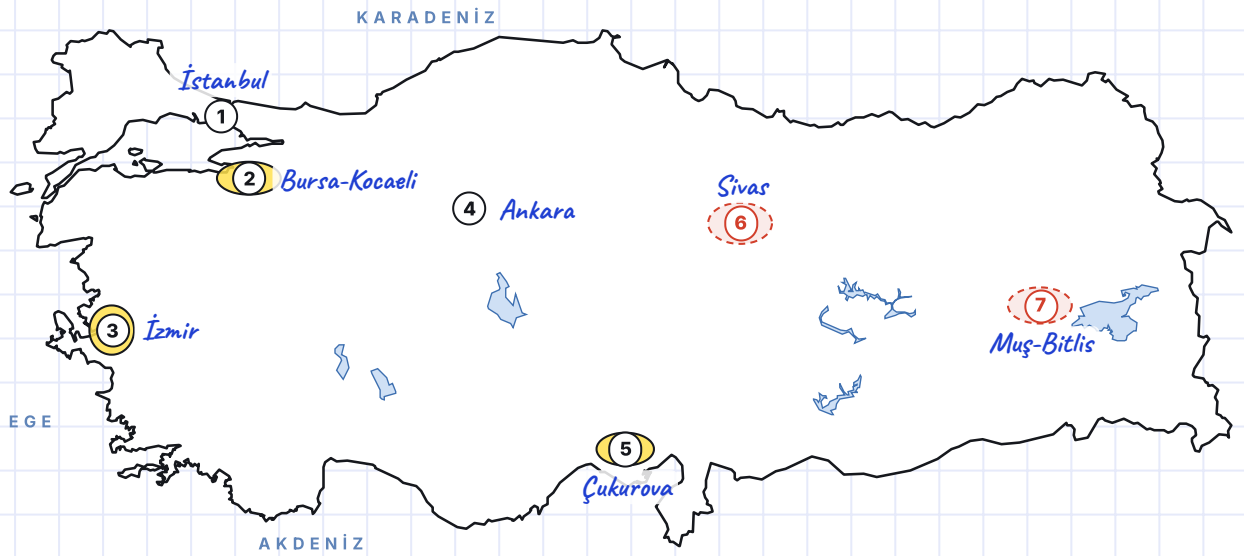
4 Göç ve Kentleşme

KODLA

Doğudan batıya, içten kıyıya, dağdan ovaya, köyden kente

İç göçün yönü: doğudan batıya, iç bölgelerden kıyılara, yüksekten alçağa, kırdan kente ve en çok **İstanbul**, **Ankara**, **İzmir** gibi büyük kentlere. Doğal artışı yüksek iller göç verir, almaz.

Göç alan ve göç veren yöreler



① **İstanbul** en çok göç alan **KPSS 2022**

③ **İzmir** göç alır **KPSS 2020**

⑤ **Çukurova (Adana-Mersin)** göç alır **KPSS 2020**

⑦ **Muş-Bitlis** göç verir **KPSS 2020**

② **Bursa-Kocaeli (Güney Marmara)** sanayi: göç alır **KPSS 2020**

④ **Ankara** göç alır **KPSS 2014**

⑥ **Sivas çevresi** göç verir **KPSS 2020**

↳ Kırmızı çerçeveli alanlar göç veriyor: ekonomisi zayıf iç ve doğu yöreleri. Sarı alanlar sanayi, ticaret ve tarımı güçlü, göç alan yöreler.

Kırdan kente göç: iten ve çeken

İTİCİ (köyde)

Gitmeye zorlayan

- Ekonomik yetersizlik, işsizlik
- Tarımda makineleşme
- Toprağın miras yoluyla bölünmesi
- Kamulaştırma (baraj, yol)
- Doğal afetler
- Eğitim, sağlık gibi sosyal eksikler

ÇEKİCİ (kentte)

Gelmeye çağıran

- İş ve istihdam çeşitliliği
- Sanayi ve ticaret
- Eğitim ve sağlık imkânları
- Ulaşım kolaylığı

→ **Arazi toplulaştırması**, göçe yol açmaz: parçalı toprağı birleştirip tarımı verimli kılar, köyde tutar. **KPSS 2018**

Göçün sebepleri ve sonuçları

- 1950 sonrası kentleşmeyi hızlandıranlar: kentte eğitim ve iş imkânı, **tarımda makineleşme**, sanayinin kentte toplanması. **Sulu tarım alanlarının genişlemesi** ise kırdan iş açar, daha az etkili. **KPSS 2016**
- **İstanbul** en çok göçü **iş ve istihdam fırsatlarının çeşitliliği** yüzünden alıyor. **KPSS 2022**
- Göçün sonuçları: **nüfus dağılışıının düzensizleşmesi** ve **çarpık kentleşme**. Yüksek nüfus artış hızı göçün sonucu değil. **KPSS 2021**
- Göç alan kentin sorunları: çarpık kentleşme, altyapı yetersizliği, ulaşım sorunu, gürültü, işsizlik. **Ticaret hacmi düşmez**, artar. **KPSS 2019**
- **Kentsel dönüşüm** zorunlu hâle geldi, çünkü kentler **hızlı ve plansız** büyüdü; trafik, konut ihtiyacı ve sanayi kirliliği bunun sonuçları. **KPSS 2016**

⚠ ÖSYM tuzağı

İç göç **doğal artışı yüksek illere** yapılmaz; o iller göç verir. Göç doğudan batıya, içten kıyıya, büyük kentlere. **KPSS 2014**

5) Kır ve Kent Yerleşmeleri

Köyden küçük kır yerleşmeleri

GEÇİCİ · YAZ

Yayla

Yazın hayvanlarla çıkılan serin otlak yerleşmesi

GEÇİCİ · GÖÇEBE

Oba

Göçebe hayvancılığın çadırılı yerleşmesi

GEÇİCİ · HAYVANCILIK

Kom

Doğu Karadeniz ve Doğu Anadolu'da hayvancılık yerleşmesi

GEÇİCİ · BARINAK

Ağıl

Hayvanların barındırıldığı yer

GEÇİCİ · BALIKÇILIK

Dalyan

Kıyıda balıkçı yerleşmesi

SÜREKLİ

Mahalle

Köyün bir parçası: kalıcı, geçici değil

KPSS 2015

KODLA

Yayla, oba, kom, ağıl gider gelir; mahalle kalır

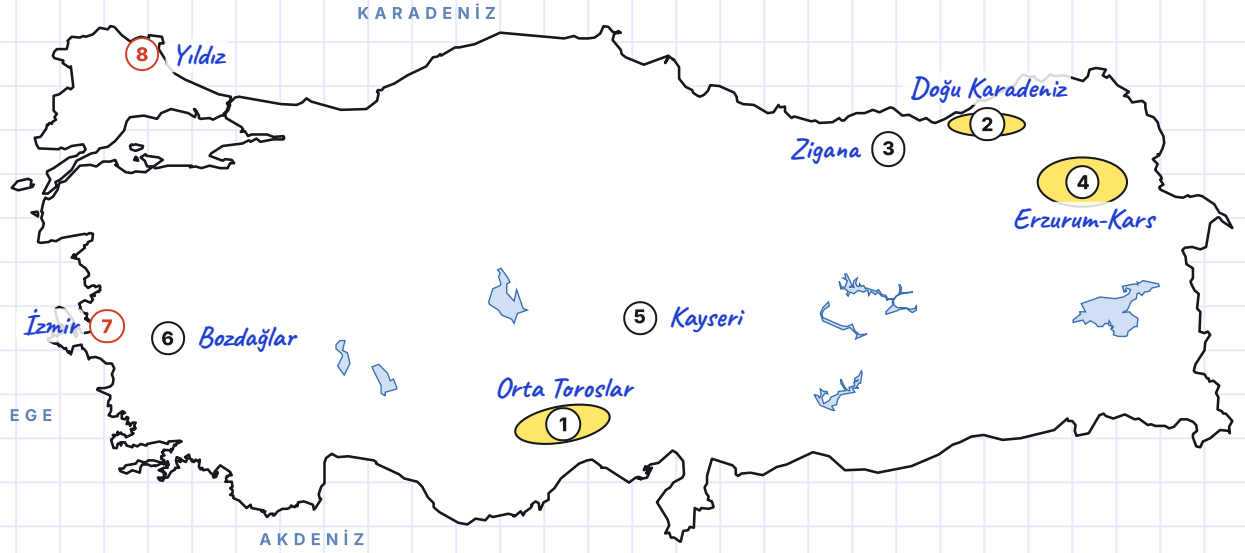
Geçici yerleşmelerde temel iş **hayvancılık**, bazen tarım.

Mahalle köyün kalıcı parçası.

Dağınık mı, toplu mu?

- Karadeniz kıyısında yerleşme **dağınık**: su kaynakları bol ve her yerde, eğim fazla, arazi akarsularla parçalanmış, dağlık ve engebeli. **Platoların geniş yer kaplaması** sebep değil; plato toplu yerleşmeyi kolaylaştırır. **KPSS 2020**
- Dağınık dokulu kırsal yerleşmesini doğuranlar: **engebeli arazi** ve **parçalı tarım alanları**. Verimsiz toprak ya da kıyıya yakınlık değil. **KPSS 2021**
- Toplu yerleşme: suyun kit olduğu ve arazinin düz olduğu yerler (İç Anadolu, Güneydoğu).

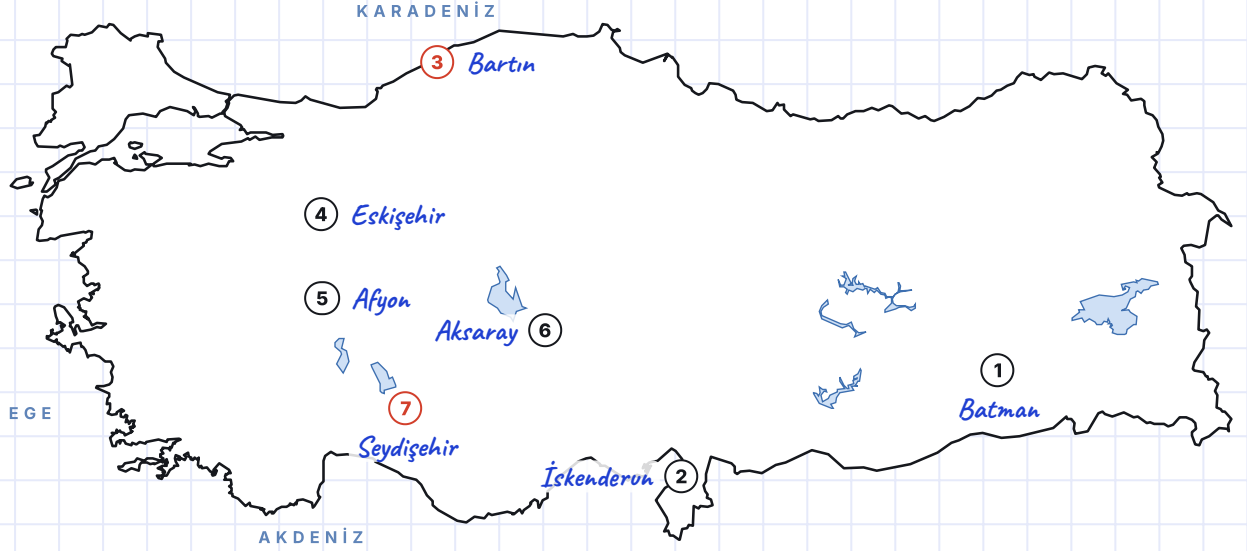
Yaylalar: nerede çok, nerede az?



- ① Orta Toroslar sayfiye yaylaları: Akdeniz'in bunaltıcı yazından kaçış **KPSS 2018**
- ② Doğu Karadeniz yaylaları (Rize, Giresun, Gümüşhane) yayla göçü canlı **KPSS 2022 (iptal)**
- ③ Zigana Dağları yaylacılık gelişmiş **KPSS 2017**
- ④ Erzurum-Kars Platosu hayvancılık yaylaları **KPSS 2017**
- ⑤ Kayseri (Erciyes) yayla göçü var **KPSS 2022 (iptal)**
- ⑥ Bozdağlar yaylacılık gelişmiş **KPSS 2017**
- ⑦ İzmir yayla göçü az **KPSS 2022 (iptal)**
- ⑧ Yıldız Dağları yaylacılık az gelişmiş **KPSS 2017**

↳ Kırmızı numaralar ÖSYM'nin "yaylacılık az" diye sorduğu yerler: Trakya'nın Yıldız Dağları ve İzmir.

Kentler neden orada doğdu?



- ① **Batman** petrol: köyden kente **KPSS 2022**
- ② **İskenderun** demir-çelik ve liman **KPSS 2017**
- ③ **Bartın** kıyıda; ana ulaşım güzergâhıyla gelişmedi **KPSS 2022 (iptal)**
- ④ **Eskişehir** ulaşım kavşağı **KPSS 2022 (iptal)**
- ⑤ **Afyonkarahisar** ulaşım kavşağı **KPSS 2022 (iptal)**
- ⑥ **Aksaray** ulaşım kavşağı **KPSS 2022 (iptal)**
- ⑦ **Seydişehir** alüminyum (boksit) **KPSS 2017**

→ Kırmızı numaralar tuzak: Bartın kavşak kenti değil; Seydişehir'i büyüten demir-çelik değil alüminyum.

Kentin doğuş sebebi

- Madencilik küçük bir köyü kente çevirebilir: **Batman** (petrol). Petrol çıkmasaydı böyle bir kent oluşmazdı. **KPSS 2022**
- Nüfusu **demir-çelik** artan: **İskenderun**. Soma, Elbistan ve Tuncbilek linyit; Seydişehir alüminyum. **KPSS 2017**
- Sanayi ve madenle büyüyen başka kentler: Karabük ve Ereğli (demir-çelik), Zonguldak (taş kömürü), Soma (liniyit).
- Ana ulaşım güzergâhı üstünde gelişen kentler: **Afyonkarahisar, Aksaray, Eskişehir, Kayseri, Bartın** böyle değil: kıyıda ve askeri-siyasi bir merkeze komşu değil.

KPSS 2022 (iptal)

Geleneksel meskenin malzemesi: iklim ve kayaç

KARADENİZ

Ahşap

Bol yağış, bol orman

İÇ ANADOLU

Kerpiç

Kurak; orman az, toprak bol

KAPADOKYA

Tüf

Volkanik tüfe oyulmuş evler

ERZURUM-KARS

Volkanik taş

Lav platosunun bazalt taşı

KPSS 2024

AKDENİZ, EGE

Taş

Kalker ve kayaç bol

HARRAN

Kubbeli kerpiç

Sıcak ve kurak; ağaç yok

⚠ ÖSYM tuzağı

Geçici kır yerleşmesi olmayan **mahalle**: köyün kalıcı parçası. Yayla, oba, kom ve ağıl geçici. KPSS 2015

6 ÖSYM tuzakları: tek sayfada

Her çıkmış sorunun bir tuzağı var. Sınavdan önceki son tekrar için bu liste yeter.

- 1 Dağlık ama kıyı şeridi kalabalık olan Doğu Karadeniz, "dağlık yer seyrek" genellemesine uymaz. KPSS 2014
- 2 İç göç doğal artışı yüksek illere yapılmaz; doğudan batıya, içten kıyıya, büyük kentlere. KPSS 2014
- 3 1927-2014'te artış hızı yükselmedi; kırsal oran azaldı, şehirli nüfus ve yoğunluk arttı. KPSS 2015
- 4 Mahalle geçici yerleşme değil; yayla, oba, kom ve ağıl geçici. KPSS 2015
- 5 1960'tan beri artış hızı yıllara göre aynı kalmadı; toplam nüfus ise her sayımda arttı. KPSS 2016
- 6 1950 sonrası kentleşmede sulu tarımın genişlemesi az etkili; makineleşme, iş ve eğitim etkili. KPSS 2016
- 7 Kentsel dönüşümün temel sebebi kentlerin hızlı ve plansız büyümesi. KPSS 2016
- 8 Doğru olan: Karadeniz'e kıyısı olan illerde nüfus kıyıda toplanır; Çatalca-Kocaeli yoğun, Taşeli seyrek. KPSS 2017
- 9 Yaylacılığın az geliştiği yer Yıldız Dağları; Orta Toros, Erzurum-Kars, Bozdağlar ve Zigana'da gelişmiş. KPSS 2017
- 10 Nüfusu demir-çelikle artan İskenderun; Soma, Elbistan, Tunçbilek linyit, Seydişehir alüminyum. KPSS 2017
- 11 557 sayılı kanun 1965'te çıktı: "istediği sayıda çocuk" dönemi 1965-1980. KPSS 2018

- 12) Arazi toplulaştırması göçün sebebi değil, göçü azaltır. **KPSS 2018**
- 13) Sayfiye yaylaları en çok Orta Toroslarda; Akdeniz'in bunaltıcı yazı. **KPSS 2018**
- 14) Artış hızının düşmesinden sadece doğum oranının azaldığı çıkar; nüfus azalmadı. **KPSS 2019**
- 15) Göç alan kentte ticaret hacmi düşmez; sorunlar çarpık kentleşme, altyapı, ulaşım, gürültü. **KPSS 2019**
- 16) 1940-1945'te artış hızının en düşük olması seferberlikten. **KPSS 2020**
- 17) Göç veren yöreler Sivas çevresi ve Muş-Bitlis; İzmir, Bursa-Kocaeli ve Çukurova göç alır. **KPSS 2020**
- 18) Karadeniz'de dağınık yerleşmenin sebebi platolar değil; su, eğim ve parçalı arazi. **KPSS 2020**
- 19) 1927'den beri sürekli artışın sebebi yüksek doğurganlık ve genç nüfus; eğitim yatırımı değil. **KPSS 2021**
- 20) Kırdan kente göçün sonucu düzensiz dağılış ve çarpık kentleşme; yüksek artış hızı değil. **KPSS 2021**
- 21) Dağınık dokunun sebebi engebeli arazi ve parçalı tarım alanı; verimsiz toprak ve kıyı değil. **KPSS 2021**
- 22) 1985 sonrası düşüşün sebebi eğitim düzeyinin yükselmesi; bebek ölümlerinin azalması nüfusu artırır. **KPSS 2022 (iptal)**
- 23) Yayla göçünün az olduğu il İzmir; Kayseri, Gümüşhane, Giresun ve Rize'de yayla göçü var. **KPSS 2022 (iptal)**
- 24) Ana ulaşım güzergâhıyla gelişmeyen kent Bartın; Afyon, Aksaray, Eskişehir, Kayseri kavşakta. **KPSS 2022 (iptal)**
- 25) İstanbul'un en çok göç almasının sebebi iş ve istihdam çeşitliliği; tarım ya da turizm değil. **KPSS 2022**
- 26) 1965 kanunu kırsalda nüfus artışını desteklemedi; planlı artış, anne-çocuk sağlığı hedefti. **KPSS 2022**
- 27) Madencilikle kente dönüşen yerleşme Batman (petrol). **KPSS 2022**

- 28) Yoğunluğun 18'den 111'e çıkması nüfus artışı ve yurt dışından göçle; iç göç toplamı değiştirmez. **KPSS 2023**
- 29) Ortanca yaşın yükselmesi doğrudan nüfusun yaşlanması; eğitim ve evlilik yaşı dolaylı. **KPSS 2023**
- 30) Yükseldikçe nüfus yoğunluğu artmaz, azalır; batı ve kıyılar yoğun. **KPSS 2024**
- 31) Volkanik taşla yapılan geleneksel ev Erzurum-Kars Platosu'nda. **KPSS 2024**

7) Kendini dene: doğru mu, yanlış mı?

Önce D ya da Y'yi işaretle; cevaplar sayfanın sonunda.

- | | |
|--|---|
| 1. Türkiye'de nüfus artış hızının en düşük olduğu dönem 1940-1945'tir. | ☐ D ☐ Y |
| 2. 557 sayılı Nüfus Planlaması Kanunu 1980'de çıkarıldı. | ☐ D ☐ Y |
| 3. Nüfus artış hızının düşmesi Türkiye'nin toplam nüfusunun azaldığını gösterir. | ☐ D ☐ Y |
| 4. Ortanca yaşın yükselmesi nüfusun yaşlandığını gösterir. | ☐ D ☐ Y |
| 5. Yükseltisi arttıkça nüfus yoğunluğu da artar. | ☐ D ☐ Y |
| 6. Doğu Karadeniz dağlık olduğu hâlde kıyı şeridi kalabalıktır. | ☐ D ☐ Y |
| 7. Arazi toplulaştırması kırdan kente göçü hızlandırır. | ☐ D ☐ Y |
| 8. İstanbul'un çok göç almasının temel nedeni iş ve istihdam çeşitliliğidir. | ☐ D ☐ Y |
| 9. Mahalle geçici kır yerleşmelerinden biridir. | ☐ D ☐ Y |
| 10. Batman petrol çıkarılmasıyla kente dönüştü. | ☐ D ☐ Y |
| 11. Sayfiye yaylaları en çok Yıldız Dağları'ndadır. | ☐ D ☐ Y |
| 12. Karadeniz'de dağınık yerleşmenin bir nedeni platoların geniş yer kaplamasıdır. | ☐ D ☐ Y |
| 13. Erzurum-Kars'ta geleneksel evlerde volkanik taş kullanılır. | ☐ D ☐ Y |
| 14. Kırdan kente göç çarpık kentleşmeye yol açmıştır. | ☐ D ☐ Y |

Cevaplar

1. **D** II. Dünya Savaşı seferberliği.
2. **Y** 1965; "istediği sayıda çocuk".
3. **Y** Nüfus artıyor, sadece daha yavaş.
4. **D** 1935'te 21, 2022'de 33,5.
5. **Y** Azalır: iklim sertleşir, ulaşım zorlaşır.
6. **D** Genellemeye uymayan yöre.
7. **Y** Tarımı verimli kılar, göçü azaltır.
8. **D** Çekici faktör.
9. **Y** Köyün kalıcı parçası.
10. **D** Madencilikle doğan kent.
11. **Y** Orta Toroslarda; Yıldız'da yaylacılık az.
12. **Y** Su, eğim ve parçalı arazi.
13. **D** Lav platosu.
14. **D** Düzensiz dağılışı da.

Kaynak: Konu kapsamı ve ağırlık: ÖSYM 2026-KPSS Kılavuzu, Tablo 1. Soru yılları: ÖSYM 2014-2024 KPSS Genel Kültür testleri.